

GAZETA LWOWSKA.

PRENUMERATA.

Na GAZETĘ LWOWSKĄ z DODATKIEM DZIENNYM i TYGODNIOWYM łącznie z ROZMAITOŚCIAMI wynosi:

Na pierwszy kwartał 1859, od 1go stycznia do ostatniego marca:

na miejscu 4 zł. } waluty austr.
z poczta 5 zł. }

Przesyłki (*franco*) odbiera Kantor Gazety Lwowskiej, ulica Niższa Ormiańska Nr. 37.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Belgia. — Holandya. — Włochy. — Niemce. — Szwecya i Norwegia. — Rosya i Królestwo Polskie. — Turcya. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Rzecz urzędowa.

C. k. dyrekcya finansów krajowych we Lwowie mianowała następujących urzędników: Asystenta urzędu podatkowego *Jakuba Hirschla* stałym oficyalem urzędu podatkowego; asystentów kasy *Teodora Prokescha* i *Ignacego Garwolińskiego* stałymi asystentami urzędu podatkowego; praktykanta urzędu podatkowego *Władysława Wiszniewskiego* prowizorycznym asystentem urzędu podatkowego; kwieszkowanego leśniczego kameralnego *Ferdynanda Tomka*, prowizorycznego asystenta urzędu podatkowego *Józefa Laterera*, praktykanta urzędowego *Kajetana Pertaka* i dyurnistę *Juliusza Klema*, prowizorycznymi asystentami kancelaryjnymi; a nakoniec asystenta soli *Bazylega Pisara* — kontrolorem przy magazynowym urzędzie sprzedaży soli w Łanczynie.

Wiedeń, 25. grudnia. Dnia 24. grudnia 1858 wyszedł w c. k. nadwornej i rządowej drukarni w Wiedniu i został rozesłany LVIII. zeszyt Dziennika ustaw państwa.

Zeszyt ten zawiera:

Nr. 236. Ugodę c. k. austryackiego i król. bawarskiego rządu z 20. września 1858, względem połączenia kolei żelaznych na czesko-bawarskiej granicy, zawartą w Wiedniu 20. września 1858. Wymiana obustronnych ratyfikacji nastąpiła w Wiedniu na dniu 15. listopada 1858.

Nr. 237. Patent cesarski z dnia 7. grudnia 1858, ważny w całym obwodzie państwa, którym się wydaje ustawa dla ochrony wzorów i modeli wyrobów przemysłowych.

Nr. 238. Dekret ministerstwa skarbu z 14. grudnia 1858, obowiązujący wszystkie kraje koronne, z wyjątkiem Dalmacyi, względem zmiany §. 8 przepisu wykonania z 26. grudnia 1854, (Dz. ust. p. z roku 1855, nr. 1) w upodatkowaniu piwa.

Nr. 239. Rozporządzenie ministerstwa skarbu z 18. grudnia 1858 ważne we wszystkich krajach koronnych, z wyjątkiem Dalmacyi, względem wykazania wagi netto towarów podciągniętych w zamkniętym miesiącu pod wchodowe ocenie dla wymiaru podatku konsumcyjnego.

Sprawy krajowe.

(Dar na ochronki.)

Lwów, 27. grudnia. Na cześć urodzin najdostojniejszego Nastepey tronu wpłynęła do c. k. urzędu powiatowego w Czortkowie kwota 47 zł. 25 cent. waluty austryackiej na rzecz chrześcijańskich ochronek we Lwowie, który to dar przesłał przełożony powiatu do prezydium tutejszego magistratu.

Oddając tę kwotę na przeznaczony użytek wyraża niniejszem prezydium magistratu szlachetnym dawcom najczulsze podziękowanie imieniem obdarzonych zakładów.

(Album cesarskie.)

Lwów, 27. grudnia. Jeszcze w roku 1853 na dniu 8. kwietnia podaliśmy artykuł w Gazecie naszej, zwracając w nim uwagę na typograficzno-artystyczne dzieło, jakie zamierzyło wydać przewielebne zgromadzenie Mechtarystów w Wiedniu na pamiątkę szczęśliwego ocalenia Jego c. k. Apostolskiej Mości, przeznaczając czysty dochód z niego na budowę ślubowanego kościoła.

Otóż powstało teraz za wszechstronną uprzejmą pomocą przepyszne dzieło, które — pominąwszy nawet powód, zdolny tylko utwierdzić bezwarunkowo naszą wiarę w opiekuńczą rękę Opatrzności, jako też szlachetny zamiar poświęcenia czystego dochodu na budowę kościoła ślubowanego — uważane tylko ze strony artystycznej, jest prawdziwą ozdobą w dziedzinie tegoczesnej literatury.

Termina pierwszej prenumeraty po 10 złr. m. k. i drogiej po 20 złr. m. k. upłynęły już, a teraz oznaczono cenę księgarską na 25 złr. m. k. czyli 26 zł. 25 c. waluty austryackiej.

Pragnąc jednakże ułatwić bibliotekom, zakładom publicznym, gminom i t. p. nabycie tego album cesarskiego, postanowiono otworzyć jeszcze na jakiś czas drugą prenumeratę po 20 złr. m. k. czyli 21 zł. walut austryackiej, a tem samem nastęczyć sposobność nie tylko do okazania uczucia patriotycznego, ale oraz do pozyskania dzieła, które może ozdobić każdą bibliotekę.

Album cesarskie z godłem: „Viribus unitis“ obejmuje 62 arkuszy tekstu w dużym folio, poetyczne utwory najznakomitszych poetów Austrii w głównych językach i narzeczach rozmaitych krajów koronnych, 20 mistrzowskich drzeworytów podług rysunków wykonanych piórem przez profesora J. N. P. Geigera, a przedstawiających stroje narodowe i herby krajów koronnych, i alegoryczną rycinę Axmanna.

Jestto przepyszne dzieło, nieprzewyższone dotąd żadnym innym wydaniem w Austrii, jak to przyznały już i wyrzekły wszystkie recenzje, i tylko ze względu na szlachetny zamiar i w nadziei znacznego odbytu naznaczono mu tak niską, nieobliczoną na spekulację cenę.

Oprawy umyślnie do tego album cesarskiego sporządzane, z ozdobami w rysunkach i wytłoczeniach, zamawiać można po cenach: 9 zł., 15 zł. 75 c., 26 zł. 25 c. i 47 zł. 25 c. wal. austryackiej za pośrednictwem księgarni zgromadzenia Mechtarystów.

Podając te szczegóły do wiadomości powszechnej, spodziewamy się dogodzić tem życzeniom światłej publiczności, i dodajemy w końcu to jeszcze, że dzieło to prenumerować można także u wszystkich władz politycznych i u przewielebnych ordynaryatów.

(Nowe rozporządzenia i ustawy.)

Litogr. koresp. austr. pisze: Wydany dnia 21go b. m. dziennik ustaw państwa zawiera oprócz rozporządzenia ku ochronie rękodzielniczych znamion fabrycznych i cech, i którym przyczyniono się skutecznie do podźwignienia ważnych widoków — także i w kilku innych pożądanym rozporządzeniach. I tak wymieniamy najprzód nakazane najwyższem postanowieniem uregulowanie istniejących w Austrii powyżej Anizy, tudzież w Salcburgu i Styrii zastawów lasowych, pozostawionych w skarbowych regaliach górniczych i lasowych, które częścią mają odpaść zupełnie po upływie terminu osobno oznaczonego, a po części będą spłacone lub uregulowane, jak n. p. utrzymujące się w Salcburgu prawo wrębne, zręby zachowane wyłącznie tylko na użytek budownictwa górniczego i t. d. Rozporządzenie to jest wynikiem łaski najwyższej, za którą wdzięczną być powinna ludność tych krajów koronnych, której tak wiele zależy na dobrem utrzymaniu lasów. Rozporządzeniem ministeryalnym obowiązującym Siedmiogród uregulowano sposób likwidacyi, oszacowania i ściągania należności zaległych, pochodzących z urbaryalnych i innych patentem cesarskim z 21. czerwca 1854 uregulowanych stosunków posiadłości, a to według zasad najprościejszych, z wszelkiem jak tylko można uniknieniem kosztów, i z uwzględnieniem prawdziwej powinności i zamożności zobowiązanych. Dalszem rozporządzeniem obowiązującym Węgry, Krocagę, Sławonię, województwo Serbskie i Siedmiogród uporządkowano procedurę sądową, którą zachować należy w sporach wynikłych z ugody wzajemnej w ogóle, tudzież w razie wypowiedzenia i oddania wdzierzawionych lub wynajętych rzeczy nieruchomości lub przynajmniej ogłoszonych prawnie za nieruchome, a dalej w razie oddania młynów okrętowych i innych machin lub warsztatów urządzonych na okrętach. Każde zwięzłe i prawne uregulowanie stosunków wynikających z dzierzawnych i gruntowych ugód wzajemnych jest ze wszech miar pożądanem i dogodnym, lecz tem większej jeszcze nabiera wartości w pomienionych krajach koronnych, gdzie po zupełnym przekształceniu stosunków urbaryalnych zmienił się stan rzeczy co do posiadłości gruntowych i wszelkich w tej mierze ugód wzajemnych z wielką dla kultury krajowej korzyścią. Pierwszą przynależną w tym względzie instancją zwierzchniczą jest sąd powiatowy (sąd komitatowy lub miejski w drodze delegacyi). Procedura w tych sprawach przepisana zaleca się swą pojedynczością, jasnością i dążnością zapobiegania ile

możności wszelkim porom zaraz w ich zarodku, tudzież utrzymania uporządkowanego i korzystnego stosunku dzierzawnego i gruntowego między obydwoima stronami.

Godna jeszcze i ta rzecz uwagi, że te przeselki towarów, które jeziorem lugadkiem we Szwajcaryi przychodzą, lub wybrzeżem austriackim dleń odchodzą, uwolnione są od cła przewozowego. Austriacki przewóz i transport jeziorami odniesie ztąd zysk prawdziwy, a ta część kupeców zagranicznych, która zechce korzystać z drogi tej uproszczonej i stosunkowo najkrótszej, wdzięczna będzie zapewne rządowi austriackiemu za te liberalne i zyczliwe urządzenia.

Hiszpania.

(Projekt budżetu przelozonyw Kortezach. — Wojska do Kochinchiny. — Wiadomości bieżące.)

Madryt, 16go grudnia. Na wczorajszym posiedzeniu, po utworzeniu loser / rozmaitych sekcji przedłożył minister finansów kongresowi projekt budżetu na 1859 rok. Według tego podane są zwyczajn wydatki na 1,786.662.787 a dochody na 1,794 731.800 realów zatem okazała się nadwyżka 8 milionów realów. Nadzwyczajn wydatki wynoszą 2 miliardy, i mają być podzielone w równych częściach na następujące 8 lat od 1859 roku. Z tych wyznaczono 100 milionów dla ministerium publicznych robót, 450 dla ministerium marynarki, 350 dla ministerium wojny, 70 dla ministerium sprawiedliwości, 70 dla ministerium spraw wewnętrznych i 60 dla ministerium finansów. Na utworzenie tego kredytu 2 miliardów użyją jako gwarancji cały dochód z dóbr państwa, które mają być sprzedawane i 20 procent z sprzedaży dóbr gminnych. Daej dwie trzecie z pozostałych 80 procent gminnych dóbr równe jak dwie trzecie z dochodu dóbr prowincjonalnych, po odciążeniu kosztów sprzedaży i funduszu przeznaczonego na umorzenie, a wkońcu kwotę obligacji, które w 1855 i 1856 roku wystawil kupiciele narodowych dóbr na korzyść państwa. Gdyby i to nie wystarczyło na pokrycie dwóch miliardów w nadzwyczajnych wydatkach, wówczas wydanooby kasowe certyfikaty po 6 proc., a te zostałyby umorzone sprzedażą narodowych dóbr. Rząd składać musi Kortezom co roku rachunek z użycia sumy powstającej z sprzedaży tych dóbr.

Z **Madrytu** telegrafują pod dniem 22. grudnia: „Dziennik *Gaceta* ogłasza urzędową depezę z doniesieniem, że 5 hiszpańskich okrętów odpłynęło z wojskiem z Manili do Kochinchiny.

— Dzisiaj jest wielka uczta u nuncjusza, na który zaproszeni są ministrowie Królowy.

Anglia.

(Wiadomości bieżące. — Regulacja stosunków z Ameryką.)

Londyn, 23. grudnia. Urzędowa gazeta londyńska ogłasza przyjęcie kontradmirała Alexandra Milne i jeneralnego rachmistrza w ministerium wojny, p. Richard Charles Kirby Esq. do rządu kawalerów orderu Bath. Urzędowy dziennik zawiera prócz tego doniesienie francuskiego rządu, że w zatoce i na rzece Turo w Kochinchinie, ogłosiły floty Francyi i Hiszpanii stan blokady jeszcze w miesiącu wrześniu.

— Do zastug — pisze *Morning Herald* — jakie lord Malmesbury położył około ojezyny na stanowisku swym sekretarza państwa spraw zewnętrznych, policzone mu będzie zapewne i uregulowanie stosunków w Ameryce środkowej. Dziennik ministerialny mówi o tem między innemi:

„Przez długie lata rozbiły się wszelkie usiłowania dyplomacyi naszej o trudności niezwalczone, lecz nadzieja spiesznego już i pożądanego załatwienia tak długo ciągnącej się kwestyi wywrze wpływ bardzo pomyślny na stosunki handlowe po obu stronach morza atlantyckiego. Potąd nie ma przez środkowo-amerykańską cieśninę innego gościńca między obydwoima morzami, jak tylko droga panamska, niedostateczna i niedogodna. Największą jednak korzyść przyniesie ślak niekaraguański według zawartej w tej mierze ugody między Kosta Riką i Nikaraguą, a p. Belly podejmuje się założyć kanał międzymorski dla okrętów, jak tylko pochwycone będą środki potrzebne względem utrzymania neutralności przesmyku zabezpieczonej ugodą zawartą między p. Clayton'em i p. Bulwer'em. W tej kwestyi ważnej panuje zupełna zgoda między Anglią, Francją i Stanami zjednoczonymi, i miła nam ta wiadomość, że prezydent Buchanan wydał proklamacyę przeciw Walker'owi i jego towarzyszym. Równocześnie obwieściło poselstwo nikaraguańskie w Washingtonie, że żadnemu obywatelowi lub poddanemu jakiegobądź państwa obcego, z wyjątkiem tylko podróżnym na ślaku przewozowym nie wolno bawić bez porządnego paszportu na ziemi nikaraguańskiej. Francya, Anglia i Stany zjednoczone zgadzają się na to zupełnie, a stosownie do postanowień traktatów zawartych otrzyma Nikaragua na każde wezwanie potrzebną pomoc przeciw tym drapieżnym awanturnikom; Walker i współnicy jego mają być pochwyteni i tak ich ukarać należy, jak zwykle wszystkich innych rozbójników lądowych i morskich karze się w krajach ucywilizowanych. Dla ochrony władz środkowo-amerykańskich wysłano na tamte wody dwa z wojennych okrętów angielskich zwanych „Diadem“ i „Caesar“, a jedna część floty francuskiej zapewne także tam odpłynie. Usiłowano wprawdzie rozszerzyć pogłoskę, jakoby w kwestyi tej zeszedł spór między Stanami zjednoczonymi i mocarstwami europejskimi, lecz rzecz się ma wcale inaczej. Ameryka i Europa mają jedną i tę samą dążność, to jest utrzymać neutralność zabezpieczoną traktatami niektórym państwom Ameryki środkowej, i pozyskać jak najdogodniejsze drogi

przewozowe na rozmaitych punktach przesmyku. Potwierdza to także treść wspomnianej proklamacyi prezydenta, jak niemniej i artykuł dobrze w tym względzie zainformowanego dziennika *Washington Union*, a sprawa ta byłaby dawno już załatwiona, gdyby ministerya dawniejsze niezapoznawały ważnych jej dążności internacyonalnych.“

Francya.

(Wiadomości bieżące. — Skojarzenie plemion łacińskich. — Bióro rady szlacheckiej czyli heroldyi. — Most na Rodanie. — Plantacye tytoniu i cukru. — Reorganizacya izby arabskiej. — Szkoła medycyny w Algierze.)

Paryż, 29. grudnia. Publiczność nie szczędząc obrońcom hrabiego Montalemberta zasłużonych pochwał, uznaje powszechnie także i słusne postępowanie sędziów. Głównie pochwalają prezydenta p. Perrot de Chezelles. Na zapady wyrok zgadza się świat cały. Dwóch assessorów głosowało za uwolnieniem Montalemberta.

— Książę Northumberland przesłał wszystkim morskim mocarstwom Europy, równie jak zjednoczonym Stanom plan i rysunki łodzi do ratowania.

— Wojenny materiał Francyi, którego wartość podawano na dniu 31. grudnia 1856 roku na 831 milionów, oceniają z końcem bieżącego roku na 625 milionów.

— Świetne przyjęcie p. A. Barrot'a, nowego posła francuskiego na Dworze madryckim u królowy Izabelli, podało dziennikowi paryskiemu *Presse* powód do powtórnego wspomnienia o pożądaniu i wielkiem zjednoczeniu „plemion łacińskich“. „Nigdy przedtem pisze *Presse* między innemi, nie było przymierze między Hiszpanią i Francją tak silne i serdeczne, jak teraz. Wyrazy Ludwika XIV.: „Nie ma już więcej Pirynejów“, sprawdzily się niemal dosłownie. Stowarzyszenia francuskie budują hiszpańskie koleje żelazne stykające się z francuskimi; wojownicy obydwo narodów mszczą się w Kochinchinie obrazy wspólnie im wyrządzonej; floty ich stoja obok siebie w zatoce meksykańskiej, a marynarka francuska broni wyspy Kuby społem z marynarką hiszpańską. Na morzu śródziemnym, a mianowicie w portach pod Marsylią, Barceloną, Alicante, Malagą i Algierem znajdują się tak okręta francuskie jak i hiszpańskie. Plemie łacińskie zapomniało już sporów dawniejszych. Koncentruje się teraz i zbiera wszystkie swe siły dla utrzymania równowagi przeciw plemieniu słauińskiemu i germańskiemu, które teraz zajmują większą część kontynentu. Po oswoobodzeniu Włoch i przekopaniu kanału w Suezie będzie morze śródziemne punktem środkowym kuli ziemskiej, a Francya, Hiszpania i Włochy zapanują niezawodnie nad tem morzem.“ — Przyznać trzeba, dodaje *Gazeta wiedeńska*, że *La Presse* nie źle wypracowało to założenie swoje: „il faut que la méditerranée soit un lac-français“.

Tenże sam dziennik rozbiera na prawdę kwestyę względem sprzedaży posiadłości austriackich we Włoszech na rzecz mieszkańców tamtejszych za 200 milionów, t. j. usiłuje przekonać gabinet wiedeński, że cały świat na temby skorzystał, gdyby się za tę sumę zrzeszono Lombardyi i Wenecyi. *Gazette de France* robi przy tem spostrzeżenie: „Tylko *Presse* może ogłaszać takie pomysly. P. Millaut spodziewa się zapewne, że wypadek ten możnaby podzielić na akcyę, i premia z nich wydzielać. Otoz, do czego już przyszło u nas w polityce.“

— Ustanowienie izby radców względem szlacheckich tytułów (conseil du sceau des titres) jest w toku. Odnośny projekt ustawy przyjęty na przedwczorajszym posiedzeniu rady państwa postanawia, że ta władza ma być taka sama jak władza ustanowiona dekretem z dnia 1. marca 1808 roku. Minister sprawiedliwości jest prezydentem, członkowie składają się z trzech senatorów, dwóch radców państwa, dwóch członków sądu kasacyjnego, kilku protokolistów, kilku audytorów i z cesarskiego komisarza. Władza tej izby radców jest ta sama, jak władza izby ustanowionej dekretem powyż orzeczonem. Cesarskiemu komisarzowi poruczono te same funkcyę, jakie za pierwszego cesarstwa miał sobie poruczone jeneralny prokurator urzędu tytułów.

— Dziennik *Bulletin des Lois* zawiera cesarski dekret ogłaszający konwencyę zawartą między Sardynią a Francją względem budowy mostu na Rodanie. Most jest przeznaczony połączyć żelazną koleją z Lyonu do Genewy z żelaznemi kolejami Sardynii.

— W algierskiem ministerium mianowano komisję do rozpoznania uprawy tytoniu w koloniach. Począwszy od dnia 1. stycznia składać się ma administracya cesarskiej fabryki tytoniu wyłącznie z byłych uczniów politechnicznej szkoły. W prawodawstwie względem fabrykacyi cukru nastąpić ma znaczna zmiana i jeszcze w ciągu terażniejszej sesyi zostanie przedłożony nowy projekt ustawy.

— W ministerium dla Algieryi i kolonii obradują właśnie nad reorganizacyą arabskiej izby. Zdaje się, że dotąd są za systemem stawiać na czele tych biur oficerów żandarmeryi, i równocześnie poruczyć im funkcyę magistratualnych urzędników sądowej policyi.

— Z rozporządzenia księcia Neapolona postanowiono założyć w Algieryi szkołę medyczną. Otrzyma ośm katedr. Ten zakład jednak będzie mógł kreować tylko urzędników sanitarnych (Officiers de Santé) a nie doktorów medycyny.

— Po uskutecznych pomiarach przedmieść urządzi miasto Paryż na wzgórcach Montmartre meteorologiczne obserwatoryum, które będzie jednym z największych zakładów tego rodzaju.

— Właśnie czynią przygotowania ukrócić bieg Sekwany między Paryżem a Rouen o więcej jak 80 kilometrów.

— Wiekowy senator, jeneral Pellet, zastabł niebezpiecznie.

— Z 238 teatrów w Francyi jest 131 mniejszą własnością; po wielu miastach nie dostaje zatem dyrektor nawet teatralnego gma-

chu. Nawet w miastach jak Rouen są dwa tamtejsze teatry własnością prywatną; oraz wynajmować musi dyrektor ubiory, dekoracje itd.

— W ciągu 1857 roku przewoziły omnibusy 25 liniami przerynającemi Paryż 55,474.154 osób. Na linii od placu bastyli wzdłuż bulwarów do kościoła ś. Magdaleny przejeżdżało 7,681.297 osób, a linią od bastyli do Pére la Chaise tylko 374.035 osób. Towarzystwo tego przedsięwzięcia używa na własne potrzeby 410 omnibusów.

Belgia.

(Czynności w izbach.)

Bruxela, 23. grudnia. Izba ukończyła dziś obrady nad budżetem spraw zewnętrznych, i potwierdziła bez wszelkich zmian. Obrady toczyły się głównie nad zaproponowanym pomnożeniem 45.000 franków na podwyższenie płacy rozmaitym członkiem dyplomatycznego ciała. W końcu przyzwolono na zaproponowane podwyższenie 37 głosami przeciw 24 głosom. Po spiesznym głosowaniu nad innemi artykułami i po jednogłośnie potwierdzeniu budżetu odrzuciła się izba aż do dnia 18. stycznia.

Holandya.

(Uchwały w izbach.)

Amsterdam, 17. grudnia. Druga izba jen ralnych państw przyjęła kolonialny budżet większością głosów, t. j. 52 przeciw 1, a budżet na nieprzewidziane wypadki 50 głosami przeciw 2. Potem potwierdzono konwencję zawartą z Belgią względem przedruku. Oraz potwierdzono raport rządowy względem budowy kołońskiego mostu na Renie, przyczem wyraziła komisya zyczenie, że Holandya powinna była uwzględnić przy tej sposobności zniesienie cła na Renie.

Włochy.

(Budżet księstwa parmeńskiego.)

Gazz. di Parma ogłasza dekret Jej królewicz. Mości księżny-rejentki, którym potwierdzono przedłożony przez ministra finansów na rok 1859 budżet przychodów i wydatków państwa. Stałe przychody obliczono na 8,659.146 fr., nadzwyczajne z dodatkiem przewyżki 560.000 fr., pozostałej z roku zeszłego na 735.020 fr., a którą to sumą pokryto wszystkie wydatki tak zwyczajne jak i nadzwyczajne.

Niemce.

(Rozporządzenia ministerjalne w Prusiech.)

Berlin, 24. grudnia. Minister spraw wewnętrznych, Flottwell rozporządził pod dniem 15. z. m., ażeby dla zapobieżenia opilstwu odmawiano przedłużenie koncesyi tym szynkarzom, którzy kredytowaniem zachęcają ludzi do zbytniego używania napojów gorących, równie jak tym szynkarzom, którzy młodym, jeszcze pod zawiąścią zostającym osobom gorące napoje na borg dają. Także ogłosił minister pod dniem 16. listopada, że wypędzać trzody na paszę przed południem w niedzielę i święta nie przeszkadza bynajmniej święceniu niedzieli, a więc jest pozwolone.

Szwecya i Norwegia.

(Mianowanie posła przy dworze austryackim.)

J. M. Król mianował ministra norweskiego p. Fr. Due posłem nadzwyczajnym i pełnomocnym ministrem przy cesarskim Dworze austryackim, (oraz i dla Mnichowa).

Rosya i Królestwo Polskie.

(Przepisy względem żydów na Pograniczu.)

Petersburg, 14. grudnia. Jak wiadomo, podlegali żydzi w dystryktach pogranicznych prowincyi zachodnich zawsze surowemu postępowaniu, a nawet nie wolno im był osiedlać się w bliskości 50ciu wiorst od granicy, lecz rozporządzenie to uchylono za rządów Cesarza Alexandra. Nowym ukazem uporządkowano teraz stosunki tych żydów, lecz zawsze jeszcze w sposób dla nich dość przykry. Mogą wprawdzie zatrzymać nabytą aż do wydania tego ukazu własność gruntową, lecz tym, którzy dopiero teraz osiedlą w tych okręgach, niewolno już nabywać własności nieruchomej. Postanowienie to rozciąga się także i do żydów w Bessarabii. Jeśli taki żyd przekonany będzie o przemytnictwo wewnątrz wspomnianego dystryktu pogranicznego, tedy oprócz kary przepisanej będzie także wydalony. Oprócz tego przysługują najwyższym zwierzchnościom miejscowym prawo takiego samego postępowania i z takimi żydami, którym wprawdzie nieudowodniono dostatecznie przemytnictwa, lecz na których ciąży wielkie podejrzenie. Postępowaniu temu ulegną niezwłocznie żydzi, którzy do żadnej z gmin tamtejszych nie należą, w przeciwnym zaś razie należy zawiadomić wprzód o tem ministra spraw wewnętrznych. Skazanych na wydalenie usuwają się z całą ich familią, a chociażby członkowie jej nie byli winni przestępstwa, to jednak nie wolno prędzej do tego miejsca wracać, jak dopiero po śmierci męża, a dzieciom małoletnim dopiero po osiągnięciu pełnoletności.

(Wiadomości z linii kordonowej leżgiskiej.)

Gazeta warszawska pisze: W swoim czasie donosiliśmy o sławnych rozprawach byłego oddziału Leżgiskiego, od 15go do 29go czerwca, od 29. czerwca do 8. sierpnia i od 8. sierpnia do 1. września r. b. w Ankratlu, których następstwem było ukorzenie się i przesiedlenie w nasze granice większej części mieszkańców Kapuczi, Ancuchu i części Dido.

Dopełniając poprzednie wiadomości, przytoczymy niektóre szczegóły o ukorzeniu się mieszkańców.

Zupełne rozbicie band nieprzyjacielskich w Bagnad spowodowało ucieczkę głównego naiba całego Ankratlu, Bakraka-Mahoma-Ali do Karalu i zmusiło Ancuchców do szukania naszej opieki i ochrony. Podczas znajdowania się oddziału zmarłego jenerała-lejtnanta barona Wrewskiego w Bagnad, do obozu naszego stawił się najpierw były naib Ancuchskiej gminy Szago, a następnie przybyli i znaczniejsi mieszkańcy autów Ancuchskich: Czadoda, Goltroso i Maczara, z oświadczeniem pokory bezwarunkowej i z prośbą o pozwolenie im przesiedlenia się do nas.

Po otrzymaniu zezwolenia Szago mający wraz z braćmi szczególny wpływ w Ankratlu, i bez którego zgody nie bywała rozstrzyganą żadna jakabądź ważniejsza sprawa, sam spalił swój dom, futory, zniszczył zapasy zboża i wydawszy nam trzecie działo, ocalone przez gorali przy zdobyciu przez nas warowni Geny-Tyczen, zaczął się przesiedlać z braćmi, krewnymi i licznymi naśladowcami, z całemi stadami i dobytkiem na miejsca wyznaczone. Za przykładem Ancuchów wkrótce poszli Kapuczyńcy pod kierunkiem starszyzny Bezitskiego Abdully, a za nimi i Asachojoy (z plemienia Didojskiego), tak, iż w ciągu nader krótkiego czasu liczba nowych przesiedleńców wzrosła do 4ch tysięcy ludzi.

Czasowo tym przesiedleńcom dozwolono zająć na zimę, stosownie do własnego wyboru, miejsca następne: Kapuczyńcom polanę między osadą Staro-Gawazką i autem dawnych wychodźców Ancucho-Kapuczyńskich; Ancuchcy osiedleni na polanie także około osady Staro-Gawarskiej, na miejscu zwanem Salesawi, a Didojcy między wsią Sabai i Natlis-Mcemeli.

Niezależnie od tego całego przesiedlenia po ukończeniu działań wojennych ukorzyli się i przesiedlili do nas: 23. września mieszkańcy gminy Anerojskiej w liczbie 330 dusz, i 3. października pozostali mieszkańcy gminy Kapuczyńskiej w liczbie 271 dusz. Pierwsi, zgodnie z ich prośbą, osiedleni zostali w okręgu Dzarobietokańskim, w pobliżu posterunku Czorkackiego, a ostatni razem z Kapuczyńcami, którzy się wcześniej przesiedlili.

Turcya.

(Zakaz przywozu broni na Kretę. — Słownik turecki.)

Konstantynopol, 10go grudnia. Jeneralny gubernator Smyrny, Mustafa Basza, wydał temi dniami do konsulów okólnik z przypomnieniem, że przywóz broni do Krety i innych prowincyi tureckiego państwa jest zakazany.

— Pod prezydencją Ibrahim Baszy ustanowiono komisję tureckich uczonych dla ułożenia słownika tureckiego języka.

A z y a.

(Rządy Feruk-Hana w Persyi.)

Z Persyi nadeszła wiadomość, że Feruk-Han tem rozpoczął reformy, iż rozkazał Imanom zajmować się wyłącznie swemi duchownymi sprawami, albowiem niepodobny postęp, gdzie wszędzie koran pierwsze zajmuje miejsce. Czy zaś stanowisko Feruk-Hana jest dość mocne, ażeby z europejską oświatą występować tak raźnie i bezwzględnie, okaże przyszłość. W Persyi jak na wschodzie w ogóle, prowadzą zanadto pospieszne postępy często do tym spiesniejszego kroku wstecznego.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Wiedeń, 26. grudnia. Podług doniesienia prywatnego z *Belgradu* obwoływano przywrócenie byłego księcia Miłosza wśród radośnej wrzawy ludu. Natychmiast stanął rząd prowizoryczny, złożony z panów Garaszana, Sterki i Ugrićzica. Na pozór panuje spokój. Mówią, że gotowała się kontr-rewolucya wojskowa, ale przytłumiono ją w zawiązku. Książę Alexander znajduje się jeszcze w twierdzy tureckiej. Jak się zachował senat w obec tych wypadków niewiemy jeszcze.

Paryż, 24. grudnia. Jak donoszą wiadomości z Zante, miał sir Gladstone oświadczyć mieszkańcom tamtejszym, że przy istniejących traktatach niepodobna jest żadna zmiana polityczna, ale zato miał przyrzec im znaczne ulepszenia.

Londyn, 24. grudnia. Z *Nowego Yorku* przywiózł paropływ „Arago“ pocztę z 11. b. m. i 626.000 dolarów. Układy z Anglią względem traktatu Clayton-Bulwera ukończą się zapewne w styczniu. Kongres będzie popierał zewnętrzną politykę prezydenta. Z bandy Walkera wyruszyło 138 korsarzy z *Mobile*.

Turyń, 23. grudnia. Przedwczoraj otworzono tu z wielką uroczystością nowy teatr „Scribe.“ — *Gazetta di Genova* zapewnia, że Wielki książę Konstanty niebawem tu powróci i zwiędzać będzie dalej porta morza śródziemnego aż do Liwurny, a może nawet aż do Neapolu.

Florenca, 21. grudnia. Ich MM. Królestwo pruskie i księżniczka Alexandrya odjechali dziś ze Florencyi po całomiesięcznym pobycie do Rzymu.

Najnowsza poczta lewantyńska na Tryest.

Konstantynopol, 18. grudnia. *Journal de Constantinople* zbija pogłoskę o wydaniu nowych kaimów na 50 piastrow. — Jak słycać wydała Porta okólną depezę w sprawie kanału suezkiego. — Wzburzenie na wyspie Kandyi uśmierzone już. — Mu-

stafa Basza, jeneralny gubernator Smyrny, odchodzi w tym charakterze do Mekki i Medyny. Tureckie towarzystwo żeglugi parowej ma być zreorganizowane. Paroplywom zakazano pokazywać się na Bosforze po zachodzie słońca. W tutejszym porcie budują nowy okręt liniowy.

Ateny, 16go grudnia. Sir Gladstone spodziewany tu jest z dniem jutrzejszym. — Izbow przedłożony będzie projekt względem rekrutacji i traktat zawarty z odeską kompanią żeglugi parowej.

Teheran, 22go listopada. Usunięty Sadrazam będzie zapewne wysłany za granicę. Francuski poseł, pan Pichon, przedstawił Szachowi 15. b. m. francuską misję wojskową, która przybyła do Teheranu.

Wiadomości handlowe.

(Targ na bydło we Lwowie.)

Lwów, 28. grudnia. Na wczorajszy targ przypędzono 142 sztuk bydła rzeźnego, mianowicie z Dawidowa 40 sztuk, z Kamionki 13, z Rozdolu 3 stada po 33, 6 i 6 sztuk, z Szczercza 2 stada po 13 i 6 sztuk, ze Stryja 9, z Żółkwi 6 a z Mostów 10 sztuk. Z tej liczby sprzedano — jak donoszą — na targu 109 sztuk na potrzeb miasta i płacono za woła, mogącego ważyć 260 \mathcal{E} mięsa i 26 \mathcal{E} łożu, 46 zł. 50 c.; sztuka zaś, którą szacowano na 300 \mathcal{E} mięsa i 32 \mathcal{E} łożu, kosztowała 57 zł. 23 cent.

(Targ Olomuniecki na woły.)

Olomuniec, 15. grudnia. Na dzisiejszym targu było 138 wołów krajowych, z Węgier i Galicyi, i tylko 10 sztuk niesprzedano dla złego gatunku. Ceny podniosły się w porównaniu z przeszłym tygodniem, tak że cetnar mięsa wypadł na 21 zł. 30 c. wal. austr. Za najlepszą parę wagi 980 \mathcal{E} mięsa i 180 \mathcal{E} łożu płacono 262 zł. 50 cent. wal. austr.; za najpośledniejszą wagi 460 \mathcal{E} mięsa i 40 \mathcal{E} łożu 86 zł. 10 c.; a cena przeciętna z 52 sprzedaży wypadła na 149 zł. wal. austr. za 635 \mathcal{E} mięsa i 60 \mathcal{E} łożu.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 26. i 27. grudnia

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza według wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	326 24	+ 0.5°	85.7	zachodni sł.	pochmurno
2. god. po poł.	326 53	+ 1.6°	86.6	" "	" "
10. god. wiecz.	324 76	+ 0.8°	85.6	" "	deszcz
Wysokość deszczu 0...46.					
7. god. zrana	322 54	+ 0.6°	90.0	połudn.-zach. sł.	pochmurno
2. god. po poł.	320 64	+ 3.9°	86.5	" "	" "
10. god. wiecz.	319.83	+ 2.0°	90.8	zachodni "	" "

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 28. grudnia.

Hotel rosyjski: PP. Dunin Paweł, z Krakowa. — Lencewicz Er, z Zadzorza. — Kotkowski Wład., z Czerlan. — Natrebski Sabin, z Dobrasina.

Hotel europejski: Czajkowski Mikołaj, z Dusanowa. — Chyliński Maryan z Rakowy. — Kunaszewski Wład., z Kutyszca. — Zgadzziński Konst., z Ulička. — Żurkowski Aug., z Horbacza.

Hotel Langa: Br. Süssemann Karol, z Krakowa.

Hotel podolski: Raczyński Alexander, z Kurowiec.

Do pomieszkania prywatnego: Tergonde Franc., z Łodzi.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 28. grudnia

PP. Brum Kar., adwokat, do Wiednia. — Brunikowski Bazyli, do Besarabii. — Hr. Drohojowski Józ, do Balic. — Januszewski Teofil, do Ubinia. — Br. Josika Jan, do Brzeżan, — Skarzyński Wład., do Suszycy.

T E A T R.

Dziś na scenie polskiej: „**Żona szulerem**“ czyli „**Miłość i Gra**“, komedia w 3 aktach z francuskiego.

Kurs lwowski.

Dnia 28. grudnia.

	gotówka		towarem	
	złr.	kr.	złr.	kr.
Dukat holenderski	4	33	4	35
Dukat cesarski	4	33	4	36
Półimperyal zł. rosyjski	7	50	7	55
Rubel srebrny rosyjski	1	30	1	31½
Talar pruski	1	26	1	28
Polski kurant i pięciozłotówka	1	7	1	8
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	78	30	79	—
Galicyjskie obligacje indemnizacyjne } bez	79	25	80	5
5% Pożyczka narodowa } kuponów	81	15	81	53

Telegrafowany wiedeński kurs papierów i weksli.

Dnia 28 grudnia.

1. Dług publiczny. A. Państwa. W walucie austriackiej po 5% za 100 zł. —. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 85 55. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —. Z konwersji kuponów po 5% za 100 zł. —; Metaliki po 5% za 100 zł. 84.40.; po 4½% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —; po 3% za 100 zł. —; po 2½% za 100 zł. —; po 1% za 100 zł. —. Przeznaczone do loso.: z r. 1834 za 100 zł. —; z r. 1839 za 100 zł. 137. zł. z roku 1854 za 100 zł. —. Losowane obligacje dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —; po 4½% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —. Przeznaczone do losowania obligacje dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. —; po 2½% za 100 zł. —; po 2¼% za 100 zł. —; po 2% za 100 zł. —; po 1¾% za 100 zł. —. Przeznaczone do losowania obligacje dawnego długu państwa za granicą uprocentowane: po 5% za 100 zł. —; po 4½% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —.

B. Krajów koronnych. Obligacje indemnizacyjne: Niższej Austrii po 5% za 100 zł. —; Węgier 4 10; Banatu Temeskiego, Krocacy i Sławonii 82 90.; Galicyi 83 75; Bukowiny —; Siedmiogrodu —; innych krajów koronnych —; z klauzulą losowania w roku 1867 —. Lombardoweneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —.

2. Akcje. Banku narodowego sztuka 1003. —; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 244.80; niższo-aust. towarzystwa eskomtowego 630. —; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. 1775; towarzystwa kolei żelaznej państwa 254 40; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty —; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —; lomb.-weneck. kol. żelaz. —; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —; austr. towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju po 500 złr. —; Lloyd'a w Tryescie po 500 złr. 520.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —; na 6 lat po 5% za 100 zł. —; na 10 lat po 5% za 100 zł. —; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —; w walucie austriackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. 87 —; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka 102 —; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów —. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 86. —. Berlin za 100 talarów —. Wrocław za 100 talar. —. Frankfurt n. M. za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 86.15. Genua za 100 lirów piemonckich —. Hamburg za 100 marko banko 76.20. Lipsk za 100 talarów —. Liworna za 100 lirów toskańskich 34 50. Londyn za 10 funtów szterl. 101.50. Lugdun za 100 franków —. Medyolan za 100 zł. waluty austriack. 99.60. Marsylia za 100 frank. —. Paryż za 100 fr. 40.35. Praga za 100 zł. wal. austr. —. Tryest za 100 zł. wal. austr. —. Wenecya za 100 zł. wal. austr. 98.80.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrow woloskich 14.71. Konstantynopol za 100 piastrow tureckich —. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 4.83, — dukaty ces. pełnej wagi 4.80, korony 13.90. półkorony —.

KRONIKA.

Pani Róża Haagen odłożyła swój koncert dla nieprzewidzianych stonków miejscowych aż na niedzielę, 2. stycznia 1859.

(Nieszczęsny wypadek.) Z Hiszpanii nadeszła do Paryża wiadomość o bardzo smutnym wypadku. Kopalnie ołowiu w Linares zapadły się i zagrzebały przeszło 70 górników. Ze 30 znaleziono już nieżywych. To zaważenie się przypisują nawalnym deszczom ostatnimi czasy.

(Konsumcya bydła w Paryżu.) W upłynionym roku spotrzebowano w Paryżu 168.000 wołów, 18.000 krów, 77.000 cieląt, 755.000 owiec, 197.000 nierogacizny. Z tych przywieziono orleańską koleją żelazną 95 000 wołów, 6000 krów, 11.000 cieląt, 255.000 owiec i 54.000 nierogacizny. Zachodnią koleją przywieziono o wiele mniej ale zawsze więcej jak innemi kolejami.

(Prawnuczka Racina.) Na ostatniem posiedzeniu autorów dzieł dramatycznych w Paryżu, oznajmił p. Mallesville, że prawnuczka Racina, otrzymuje kosztem stowarzyszenia w klasztorze w Blois skromne jednak dobre wychowanie, że z każdym rokiem czyni jak najlepsze postępy i że szczyty się z tego, że jest wychowanką stowarzyszenia autorów dramatycznych.

Rozmaitości nr. 52.

przy dzisiejszej Gazecie zawiera:

1. Czynnicy Sałtykowa.

2. Zbiory archywalne. Król Jan Kazimierz uwalnia probostwo obr. gr. we Wrocławiu od obciążeń żołnierskich.

3. Z fizylogii zwierząt, Lwie zaloty.

4. Pamiątki miasta Stanisławowa zebrał ksiądz Sadok Barącz.

5. Ziel chińska.

6. Listopadowy zeszyt Dodatku do „Czasu“.

7. Poezja niemiecka od najdawniejszych po najnowsze czasy przez Wolf-ganga Menzla.

8. Ilustrowane wydanie Królewskiego rękopismu.

Przepis dla Kantoru Gazety lwowskiej.

Kantor Gazety lwowskiej przyjmować może w prenumeracie kwartalnej z pocztą, tylko taką kwotę, która odpowiada prenumeracie rocznej z pocztą 20 złotych w austr. walucie. — Uprzedzić zatem winien Kantor szanownych abonentów, że zaliczki nie uzupełniająca 5 złot. waluty astr. kwartalnie, uważane być muszą za miesięczne, a tem samem kwota nie uzupełniająca przedpłaty za trzeci miesiąc kwartału, złożona zostanie tymczasowo w depozycie aż do uzupełnienia swego.